

Sebesi Ibolya, Kállai Karolina

A hagyomány továbbéléséért

A karácsonyi ünnepkör legkedvesebb népi dramatikus játéka a betlehemezés. Már a török hódoltság idejéből ismerünk írásos feljegyzéseket. 1416-ban Luxemburgi Zsigmond udvarában már jártak betlehemezők. A betlehemes játék által hirdették, őrizték és ünnepelték az egyház üzenetét, közvetítették a karácsony misztériumát, szent titkát.

A magyarországi Európai Magyar Fiatalokért (EMF) Alapítvány 1998-tól kezdődően szervez városi és regionális szinten betlehemes találkozót külföldi partnerszervezetek támogatásával. Ez a program később egy országos, illetve a Kárpát-medencét mozgósító pályázattá nőtte ki magát, amelynek célja a betlehemezés szép hagyományának újraélesztése, hogy belátható időn belül több tízezer betlehemező verseljen, énekeljen és táncoljon újra karácsonytól vízkeresztig.

Az alapítvány minden év szeptemberében pályázatot hirdet azok számára, akik szeretnék tovább vinni környezetükben Jézus születésének örömhírét, felekezettől, nemzetiségtől függetlenül. A pályázat iskolákat, egyházi intézményeket, civil szervezeteket szólít meg, hogy csatlakozzanak a már betlehemezők népes táborához. 11 fős csapatok jelentkezhetnek, 9–15 éves korhatárral. Első lépésként egy derűs, néprajzilag értékes betlehemes játék megtanulása a feladat, előnyben részesítve az ősi dallamokat, az ízes népi nyelvet vagy az ezekből ihletett feldolgozásokat, a néptáncos, hangszeres betéteket. A betlehemes játékot december folyamán a csapat környezetében több helyen be kell mutatni. A munkáról minden csapat „Betlehemes naplót” vezet, amit el kell postázni az alapítványhoz. A kuratórium tagjai pontozzák a beérkezett naplót. A programban jelenleg öt ország – Magyarország, Románia, Ukrajna, Szerbia és Szlovákia – csapatai vesznek részt.

A pályázatnak számos előnye van: a betlehemezés hagyományát népszerűsíti, jelentős közösségkövacsoló erővel bír, és nem utolsó sorban: a betlehemes játékban résztvevő csoportok jutalomban részesülnek: az elért pontszám alapján választhatnak a különböző jutalmakból:

1. A legkiemelkedőbb iskolák elnyerhetik „A közép-kelet-európai közösségi kultúra ápolásának és a környezettudatos közösségi élet társadalmi előmozdításának kiváló műhelye 2017” vándorcímet.

2. A legkiválóbb sokszorozó csoportokból delegálnak brüsszeli/római/nemzetközi képviselőket.

3. A kimagasló alkotásokat, illetve a róluk készült jó minőségű fényképeket megjelentetik jubileumi kiadványukban, illetve nagyobb presztízsű helyeken, konferenciákon mutatják be.

4. Eredményes pedagógusok a referencia-támogatás mellett részvételi jogot nyernek a dalmáciai nemzetközi pedagógusszemináriumra.

5. A pontversenyben minősített helyezést elérő csoportok további választható jutalma:
- részvételi jog dalmáciai utazáson;
- nemzetközi ifjúsági ökokulturális tábor az Adria szép partvidékén;
- ingyenes szálláshelyek dél-alföldi természetjáró csoportos diákkiránduláshoz a 2016/17-es vagy a 2017/18-as tanévben;

- csoporttagoknak és vezetőiknek szóló kulturális tárgyi emlékek, referencia-dokumentumok.

A pályázatnak humanitárius dimenziót ad, hogy a betlehemezés során gyűjtött adományokat segélyszervezeteknek, szegénykonyháknak ajánlják fel.

Az EMF Alapítvány az Afrikáért Alapítvány közvetítésével egy kongói iskola fenntartásához és számos afrikai kisgyermek taníttatásához járul hozzá.

Amikor öt évvel ezelőtt bekapcsolódtunk ebbe a programba, nem gondoltuk, hogy milyen sikereket érünk el. Csapataink nagy lelkesedéssel vettek részt a betlehemezésben, örömet hozva azok számára, akik meghallgatták előadásainkat. Öregek otthonába, árvaházakba, kórházakba, különböző közigazgatási intézményekbe, a római katolikus püspökségre, a református esperesi hivatalba látogattunk el, és vittük az örömhírt, ahogy azt elődeink is tették.

Az előadások sikeresek voltak, a gyermekek sok tapasztalattal gazdagodtak, és mindannyian szeretettel emlékeznek vissza ezekre az alkalmakra. Az évek folyamán minden őszszel bővült a csapatok száma, egyre többen csatlakoztak a pályázathoz, és mind többen örülhetnek a betlehemezésnek, amely visszahozott egy ma is értéket hordozó üzenetet a múltból.

Csatlakozásunkkor egyetlen szatmári iskola vett részt a játékban, ma már húsz fölött van a csapatok száma. Egyházi közösségek is csatlakoztak a felhívásra, és nagyon szép sikereket értek el. Romániából tizenkét megye területén folyik betlehemezés az alapítvány égisze alatt.

Iskolánk, a szatmárnémeti Dr. Vasile Lucaciu Gimnázium igazgatója, Hudák Ildikó teljes mértékben támogatta ezt a nemes célt. Az ő segítségével és támogatása mellett és az általunk – az iskola katolikus és református vallásánarai által – vezetett *Csillagok* csapat munkája eredményeként már az első évben elnyertük „A közép-kelet-európai közös-

ségi kultúra ápolásának és a környezettudatos közösségi élet társadalmi előmozdításának kiváló műhelye 2012” vándorcímet. 2015-ben a cím a szatmárnémeti Aurel Popp Művészeti Líceum Űstökös csapatához került.

Az alapítvány 2013-ban Kecskeméten tartott nemzetközi konferenciát és betlehemes találkozót, melyen szatmári diákokkal és a csapatvezetőkkel vehettünk részt. Nagy élmény volt ez számunkra, mert ez alkalommal a budapesti Parlamentben átvehettük az „Arany fokozatú Székelykapu-díjas Ifjúságnevelő” címet.

Három alkalommal vehettünk részt Brüsszelben az Európa Parlament évnyitó ülésén, ahol Martin Schultz elnök úr irodájában fogadta a „székelykapus” betlehemeseket és az őket kísérő pedagógusokat. A legjobb csapatok képviselőiként kettőnkön kívül Szatmárnémetiből Blatniczki Cecília pedagógus vett részt ezeken az alkalmakon. 2017 januárjában Ferenc pápa fogadja a Vatikánban a magyar betlehemezőket.

Ebben a tanévben is számos csapat vesz részt ezen a pályázaton, sokan lelik örömeiket a hagyomány újraélesztésében. Nagy szeretettel ajánljuk mindenki számára ezt a lehetőséget, amely sok embernek szerez örömet, felelevenítve a betlehemezés hagyományát, gazdagítva ezzel egyházunk és közösségünk életét. A jövőre pályázni kívánók a következő címeken jelentkezhetnek: ibylumi@yahoo.com (Sebesi Ibolya), kallaykarolina@freemail.hu (Kállay Karolina).